

*ONTWERPBESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT
WIJZIGING VAN HET BESLUIT VAN 13 NOVEMBER 2008 VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BEPALING VAN DE HANDELINGEN EN WERKEN
DIE VRIJGESTELD ZIJN VAN EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING, VAN HET
ADVIES VAN DE GEMACHTIGDE AMBTENAAR, VAN DE GEMEENTE, VAN DE
KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN, VAN BRUSSEL
MOBILITEIT, VAN LEEFMILIEU BRUSSEL, VAN DE OVERLEGCOMMISSIE EVENALS
VAN DE SPECIALE REGELEN VAN OPENBAARMAKING OF VAN DE MEDEWERKING
VAN EEN ARCHITECT.*

ADVIES VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

4 JULI 2024

Gelet op het verzoek om advies van staatssecretaris Ans Persoons, ontvangen op 21 juni 2024;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 juli 2019 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie;

Gelet op artikel 7 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), zoals goedgekeurd door het parlement op 13 oktober 2017;

Na de vertegenwoordiger Ans Persoons te hebben gehoord;

heeft de Commissie op 04 juli 2024 unaniem het volgende advies uitgebracht:

Context

Op 6 juni heeft de regering beslist om het ontwerpbesluit tot wijziging van twee bepalingen van het besluit van 13 november 2008 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning in eerste lezing goed te keuren.

Met het oog op haar klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen wil de regering de vergunningsprocedures voor handelingen en werken ter verbetering van de energieprestatie van gebouwen en landschapsinrichting vereenvoudigen, zonder te wachten op de algemene hervorming van het besluit van 13 november 2008, dat nog in voorbereiding is.

Het gaat om:

- 1) vrijstellingen op het vlak van inrichtingen, constructies, verbouwingen en wijzigingen aan de buitenkant van het gebouw en meer bepaald in verband met isolatiewerkzaamheden.

Het blijkt immers dat de artikelen 21/2 en 35/22/3 van voornoemd besluit, dat onlangs is gewijzigd en betrekking heeft op het aanbrengen van isolatie, niet voorzien in de toepassing van procedurele vrijstellingen voor gevels die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte, terwijl deze vrijstellingen wel van toepassing zijn op gevels die zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte. Met andere woorden, de procedurele formaliteiten zijn momenteel zwaarder voor een achtergevel dan voor een voorgevel.

- 2) Inrichtingswerkzaamheden aan openbare en private open ruimten die een invloed hebben op de sociale en omgevingskwaliteit van het bebouwde weefsel.

Het blijkt dat de inrichting van openbare of private ruimten nog steeds onderworpen is aan de tussenkomst van een architect, tenzij uitdrukkelijk vrijgesteld door het besluit van 13 november 2008.

Een dergelijke tussenkomst is echter niet gerechtvaardigd in het licht van artikel 4 van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect, aangezien de beoogde werken, zelfs die onderworpen aan een stedenbouwkundige vergunning, geen stabiliteitswerken zouden inhouden waarvoor het toezicht van een architect ingeschreven bij de Orde van Architecten vereist is.

Rekening houdend met de veranderende behoeften en kwalificaties die vereist zijn voor landschapsinrichting en/of werkzaamheden in de openbare ruimte, en de vaardigheden ontwikkeld door landschapsarchitecten die niet expliciet lid zijn van de Orde van Architecten, dienen dergelijke

handelingen en werken expliciet vrijgesteld te worden van de verplichting om te worden uitgevoerd met een architect die lid is van de Orde van Architecten.

Bij het ontwerp van de openbare ruimte wordt een beroep gedaan op een breed scala aan deskundigheid op het gebied van plantkunde, hydrologie, mobiliteit en ecologie. Het lijkt dus beperkend en uiteindelijk schadelijk dat bepaalde gekwalificeerde professionals in voorkomend geval niet betrokken kunnen worden bij de opstelling van dossiers voor de aanvraag van stedenbouwkundige vergunningen.

Het gevolg van deze wijziging is niet dat de betrokkenheid van een bij de Orde ingeschreven architect wordt uitgesloten, maar dat het werk in kwestie toegankelijk wordt voor een groter aantal professionals op het vlak van ruimtelijke ordening.

ADVIES

De Commissie is van mening dat het project laattijdig en onvolledig is. Het bevat ook een aantal inconsistenties, zoals het voorstellen van inrichtingen in achteruitbouwstroken als vrijgesteld van de vereiste voor een architect, ook al zijn dergelijke inrichtingen niet onderworpen aan een stedenbouwkundige vergunning.

1. Procedurele vrijstellingen voor gevels die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte

De Commissie is verheugd over de bereidheid van de regering om de administratieve lasten te verminderen, zowel voor de overheid als voor particulieren, te meer gelet op de dringendheid om de bestaande bebouwing te renoveren en isoleren.

De Commissie stelt vast dat het isoleren van gevels die niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, in theorie vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning krachtens artikel 21/1 van het besluit, vaak afwijkend is van de GSV, wat SV en SRO impliceert.

In de praktijk worden dergelijke werkzaamheden zonder vergunning uitgevoerd, zonder dat dit bijzondere burenhinder veroorzaakt.

Het is daarom dringend noodzakelijk om de GSV in deze zin te wijzigen en/of het BWRO aan te passen zodat dergelijke werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder de vereiste tot stedenbouwkundige vergunning, maar indien nodig met een stedenbouwkundige verklaring die in de wetgeving moet worden opgenomen. Deze verklaring zou het ook mogelijk maken om andere vrijstellingen van vergunning vast te stellen voor werkzaamheden die een aanzienlijke impact hebben op het stedelijk landschap, zoals het veranderen van de kleur van gevels.

In de tussentijd stelt de Commissie voor dat de staatssecretaris een richtlijn aanneemt die haar administratie vrijstelt van vervolging voor wat vandaag formeel nog steeds een overtreding is, maar voorbestemd is om te verdwijnen.

2. Vrijstelling van de medewerking van een architect

Gelet op het strategische belang van de kwaliteit van openbare, open en groene ruimten is de Commissie van mening dat de gevolgen van de geplande maatregelen nader moeten worden onderzocht.

Het monopolie van de architect, zoals bepaald in artikel 4 van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en het beroep van architect, wordt gerechtvaardigd door de noodzaak om het algemeen belang te beschermen, waardoor het een bepaling van openbare orde is, maar er kan in een vrijstelling worden voorzien.

In haar [advies van 28 mei 2020](#) over het globale ontwerp van hervorming van het decreet had de Commissie reeds opgemerkt dat in bepaalde gevallen niet was voorzien in de vrijstelling van de architect, hoewel dit heel goed denkbaar was. Voorbeelden: veranderingen van gebruik kunnen zonder structurele werken worden uitgevoerd, of werken met betrekking tot de openbare verlichting.

De Commissie merkt op dat Vlaanderen op 29 mei 2009 zijn wetgeving heeft gewijzigd en een lijst heeft opgesteld van werken waarvoor geen architect vereist is. Het zou dus nuttig zijn om over een evaluatie van deze praktijk te beschikken om lessen te trekken voor het Brusselse Gewest. Het Waalse Gewest lijkt ook actie in deze richting te hebben ondernomen. Het is verder ook nuttig om de beste praktijken in elk gewest zoveel mogelijk te harmoniseren.

Het is belangrijk om bijzondere aandacht te laten uitgaan naar de landschappelijke kwaliteit van deze projecten en in dit verband wijst de Commissie op de diversiteit van de deskundigheid op het gebied van stedenbouw, landschapsarchitectuur, plantkunde, hydrologie, mobiliteit en ecologie, zodat deze professionals een grote toegevoegde waarde kunnen bieden.

De Commissie merkt op dat deze professionals zouden kunnen beweren dat ze goede inrichtingen ontwerpen, zonder evenwel te beschikken over de garanties die een gereguleerd beroep zoals architecten biedt.

De Commissie stelt voor dat de regering deze kwesties verder onderzoekt, indien nodig door de invoering van gewestelijke erkenning te overwegen, om ervoor te zorgen dat de kandidaten (ongeacht wie) voor dergelijke projecten over voldoende garanties beschikken.